

R. LABAŠ,
Ugolino

XV. st. Zbog velikih podzemnih ugljenokopa ispod Labina jezgra staroga grada bila je ugrožena urušavanjem. Nakon što je kopanje obustavljeno (1972), prestalo je slijeganje tla, pa je u toku restauracija i revitalizacija grada. Obnovljene su rodna kuća humanista Matije Vlačića i druge arhit. i povijesno važne zgrade. Spomenik M. Vlačića izradio M. Čvrlijak. Muzej ima arheol., etnograf., kulturnopov. zbirku predmeta iz Labina i Labinštine te galeriju. U Dubrovi ispod grada održava se (od 1969) Mediteranski kiparski simpozij a uređen je i park kamene skulpture. God. 1968–81. u Labinu djeluje grupa »Labinski atelieri«, a od 1993. »Novi labinski likovni susreti«.

LIT.: B. Fučić, Izvještaj o putu po Istri 1949. godine (Labinski kotar i Kras), Ljetopis JAZU, 1953, 57. — Isti, Freska u labinskoj loži, Bulletin JAZU, 1958, 3. — Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok.

B. F.

LABINCI, selo u Poreštini. U župnoj crkvi Sv. Ivana oslikao je vratnice orgulja veronski slikar Carlo de Beni (XVI. st.). U crkvi Sv. Trojstva otkrivene su zidne slike iz prve pol. XV. st. U okolici postoje ostaci rim. ladanjske vile. Nedaleko od Labinaca bila je srednjovj. opatija Sv. Mihovila, nazvana po kripti pod crkvom »de sub terra«.

LIT.: J. Meder, Orgulje u Hrvatskoj, Zagreb 1992.

LABIN

LACKOVIĆ CROATA, Ivan, naivni slikar (Batinska, 1. I. 1932). Osnovnu školu polazio u Kalinovcu i Molvicama. Bio je nadničar na šumskome gospodarstvu. Prve je slike naslikao vodenim bojama 1944. God. 1957. došao u Zagreb i zaposlio se kao listonoša. Počinje slikati temperom na staklu. God. 1962. susreće K. Hegedušića koji mu daje savjete o slikanju i crtanju, a od 1968. je slobodni umjetnik.

U prvim djelima (1955–57) L. prirodno i iskreno izlaže doživljaj prirode i života na selu. Poslije preseljenja u Zagreb nastavlja slikati poetske prizore iz zavičaja u temperama i uljima na staklu, a potom sve više nostalgичne zapise ostvaruje u crtežu. U sedmome desetljeću nastaju djela *Draganski ples*, *Na pojilu*, *Dvoglavi konj* i *Sprovod siromaka*, koja su tematski djelomično vezana uz hlebinsku školu, ali u izrazu sve više teže prostodušnu lirizmu i naivnoj fantastici. Prevladavaju motivi sa zimskim ugodajima, široka i mirna nizanja karakterističnih pojedinosti (*Bijeli krovovi moga zavičaja*, 1968; *Zima*, 1970). Prostor je u tim kompozicijama ostvaren istančanim stupnjevanjem tonova i smišljenim rasporedom predmeta. Sve češće se javljaju motivi simboličnih obilježja: podravska »križna dreva«, galge i strašila (*Justitia*, 1971), rjeđe mrtve prirode i

I. LACKOVIĆ CROATA, *Zima*. München, Galerie Lotte Zander

portreti. U romantičnu i idiličnu krajoliku pojavljuje se nadrealistička metafora, ponekad sazdana od određenijih topografskih ili povijesnih asocijacija (*Sjećanje na Pariz*, 1972).

I. LACKOVIĆ CROATA, *Anatol Jakovsky - Papa primo*

U potki prirodne otmjenosti Lackovićeva slikarstva nalazi se crtež. Od 1964. (samostalna izložba u Kabinetu grafike HAZU u Zagrebu) njegov ugled crtača i grafičara neprestano se učvršćivao. Majstorsko vladanje tehničkim sredstvima omogućilo mu je da u izrazu dosegne jedinstvene lirske harmonije ili pak bogata nadrealna uprizorenja. Smireni i plemeniti osjećaji potkrepljuju poetičnost njegovih djela (*Maškare*, 1964; *Svati*, 1968; *Romari*, 1973; *Sretna među zvijezdama*, 1974; *Ruke*, 1975). Nakon 1968, kada je tiskao prvu mapu serigrafija, L. je znatan dio svojega stvaralaštva posvetio grafici. Izdao je mape *Zodijak* (1974), *Planetarium* (1974), *La Cometa di Ivan Lacković* (1975), *Oblak* (1975), *Signum terrae* (1976), *Mulieribus fortibus* (1976), *Quattro stagioni* (1976), *Qui sommes — nous?* — *Tko smo?* (1977), *Une distance pregnant* (1977), *Maximus in minimis: In memoriam Georgii Julii Clovii Croatae: MDLXXVIII — MCMLXXVIII* (1978), *Solitarines* (1980), *Trn* (1981), *Teror* (1981), *I musici* (1982), *Svetkovine — Fêtes* (1983), *Strastni život* (1983), *Les mercredis de la mémoire* (1985), *Podravina* (1985), *Izgubljeni biser* (1987), *Krležin thanatopolis* (1988), *2.000 Jahre* (1989), *U čast prirode* (1989), *Tišine* (1989), *Križni put* (1990), *Oče naš* (1990), *XX. stoljeće* (1980 — 1990), *Vapaj iz dubine* (1991), *Croatia rediviva — hrvatski Los Desastres* (1992), *Kronika nevolje* (1994). Ilustrirao je poetska i prozna djela M. P. Miškine, G. Karlovičana, M. Danojlića, S. Dominića, S. Kolara, P. Preradovića, M. Krleže, P. Seghersa i J. L. Depierrisa. Priredio je više od stotinu samostalnih izložaba u zemlji i veći broj u inozemstvu (Köln, Zürich, Pariz, Bremen, Laval, Münster, Torino, Rim, Caracas, Milano, Hag, São Paulo, Šangaj, Peking, Tokio, Madrid, St. Petersburg). Radio inscenacije za HNK u Zagrebu i Stadtopernhaus u Grazu.

LIT.: V. Crnković, Ivan Lacković, Zagreb 1968. — D. Horvatić, Hrvatsko naivno slikarstvo i Ivan Lacković-Croata, *Kritika*, 1970, 14. — B. Vižintin, Ivan Lacković (katalog), Rijeka 1971. — I. Zidić, Ivan Lacković Croata, *Kolo*, 1971, 11. — J. P. Bouvet, Lacković (katalog), Laval 1972. — V. Maleković, Ivan Lacković Croata, Zagreb 1973. — G. Gamulin, I pittori naïfs della Scuola di Hlebine, Milano 1974. — A. Jakovsky i G. Ledić, Ivan Lacković Croata, Zagreb 1975. — B. Biškupić i J. Depolo, Ivan Lacković Croata — crteži, grafike, Zagreb 1977. — T. Maroević, Ivan Lacković Croata, crteži 1952 — 1981 (katalog), Zagreb 1981. — G. Vigorelli, Ivan Lacković Croata, Geneve 1983. — N. Križić, I. Lacković-Croata, slike i crteži 1956 — 1983 (katalog), Zagreb 1983. — Ivan Lacković-Croata — crteži, Zagreb 1985. — T. Šola, Lacković, Beograd 1986. — N. Križić, Three Naive painters from Yugoslavia and Japan, Tokyo 1987. — T. Maroević, I. Lacković-Croata, Magma mater, Zagreb 1987. — N. Križić, I. Lacković-Croata, Fin de siècle (katalog), Zagreb 1989. — J. Depolo, I. Lacković-Croata (katalog), Zagreb 1993. — Hommage a Ivan Lacković-Croata, Zagreb 1994. VI. MČ.

LADA, naziv umj. društva hrv., slov., srp., i bug. umjetnika (*Savez jugoslavenskih umjetnika »Lada«*) utemeljenoga krajem 1904. u Sofiji nakon Prve jugoslavenske izložbe (Beograd 1904) i društva hrv. umjetnika